

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE RURALĂ

SERVICII DE EXTENSIUNE RURALĂ

RAPORT ANUAL

2013

CUPRINS

SUMAR	3
I. ADMINISTRAREA REȚELEI SERVICII DE EXTENSIUNE RURALĂ (SER)	6
1.1. Selectarea și contractarea Prestatorilor de Servicii SER	6
1.2. Componenta și aria de activitate SER	6
1.3. Administrarea Rețelei SER	7
II. SERVICII OFERITE BENEFICIARILOR DE CĂTRE REȚEAUA SER	9
2.1. Servicii de consultanță tehnologică	11
2.2. Servicii de consultanță de ordin juridic	12
2.3. Servicii de consultanță de ordin financiar	13
2.4. Servicii de consultanță de marketing	14
III. PROGRAME DE INSTRUIRE PENTRU CONSULTANȚII SER, PRODUCĂTORII AGRICOLI ȘI APL	15
3.1. Instruiri obligatorii pentru consultanții SER	15
3.2. Instruiri de bază pentru consultanții SER	17
3.3. Instruiri specializate pentru consultanții SER, producători agricoli și APL	20
IV. ACTIVITĂȚI CU CARACTER DEMONSTRATIV	25
V. ACTIVITĂȚI DE PROMOVARE	29
VI. ELABORAREA ȘI PUBLICAREA MATERIALELOR INFORMATIVE	30
VII. SISTEMUL INFORMAȚIONAL DE MARKETING AGRICOL INTEGRAT CU PLATFORMA DE AVERTIZARE ȘI COMUNICARE TIMPURIE (SIMA-PACT)	32
VIII. MONITORIZARE ȘI EVALUARE	34
8.1. Monitorizarea și evaluarea internă	35
8.2. Monitorizarea și evaluarea externă	36
8.3. Monitorizarea financiară	38
X. ÎNDEPLINIREA BUGETULUI	39
ANEXE 1-14	49

SUMAR

Raportul anual 2013 de activitate a Agenției ACSA și rețelei Servicii de Extensiune Rurală (SER) a fost elaborat în baza rezultatelor monitorizării/evaluării activităților, rapoartelor narative și financiare ale Prestatorilor de Servicii (PS) și oficiului central ACSA pentru perioada Mai - Decembrie 2013. Toate documentele care stau la baza acestui raport sunt disponibile la oficiul ACSA și oficiile regionale PS.

Serviciile de informare, consultanță și instruire au fost prestate de către ACSA și rețeaua SER format din 35 PS cu un număr total de 429 consultanți din care: 350 consultanți locali – amplasați pe lângă primării și 79 regionali (inclusiv 9 consultanți în marketing agricol).

Servicii și beneficiari

Consultanții rețelei SER în perioada Mai – Decembrie 2013, în conformitate cu specificațiile tehnice ale contractului nr. 29 din 22.04.2013 – SER au prestat 289817 ore/servicii consultative din care: 153,8 mii ore/servicii de ordin tehnologic (53%), 56,3 mii ore/servicii de ordin financiar - economic (19%), 45,4 mii ore/servicii de marketing agricol (16%), și 34,2 mii ore/servicii de ordin juridic (12%).

În conformitate cu structura serviciilor de consultanță acordate de rețeaua SER din cele 289817 ore/servicii consultative prestate sunt constituite din: 5800 ore/servicii prestate la elaborarea planurilor de afaceri, 14480 ore/servicii pentru organizarea meselor rotunde, 23600 ore/servicii la implementarea seminarelor, 24453 ore/servicii de consultații în scris, 68553,5 ore/servicii la organizarea întrunirilor și discuțiilor, 90688,5 ore/servicii de vizite în teren și 62242 consultații verbale.

Aproximativ 55% din clienți (cca. 137 mii de persoane) au beneficiat de servicii consultative oferite în grup (mese rotunde, seminare, întruniri și discuții, vizite în teren), iar 45% de beneficiari le revin serviciile oferite în mod individual (cca. 113 mii de persoane).

Programe de instruire

Pregătirea profesională în perioada de raportare a fost focusată în trei direcții prioritare – (i) instruire obligatorie pentru consultanții ce activează în cadrul SER; (ii) instruire de bază pentru pregătirea consultanților noi selectați întru implementarea cerințelor contractuale (iii) instruire specializată cu implementarea unor activități specifice, solicitate de producătorii agricoli, consultanții SER și APL.

1. *Modulul: „Sarcinile și responsabilitățile PS la implementarea contractului SER în perioada mai-decembrie 2013”* – cu durata de 2 zile pentru 35 coordonatorii regionali de proiect și 35 consultanții doi regionali SER;
2. *Modulul: „Utilizarea computerului”* – două cicluri de instruire cu durata de 5 zile fiecare pentru 29 consultanți ai SER;
3. *Modulul: „Instruire de bază pentru consultanții SER”* – trei sesiuni de instruire cu durata de 6 zile fiecare pentru 63 consultanții locali și regionali SER;
4. *Modulul: „Programul de contabilitate automatizată IC”* – cu durata de 4 zile pentru 14 consultanții doi regionali SER, care duc evidența contabilă în cadrul PS;
5. *Modulul: „Producerea culturilor cu valoare înaltă –culturi bacifere”* – trei sesiuni de instruire cu durata de 4 zile fiecare pentru 89 producătorilor agricoli specializați;
6. *Modulul: “Problemele din domeniul relațiilor funciare”* – opt seminare zonale de instruire cu durata de o zi fiecare pentru 722 primari și secretari ai primăriilor, colaboratori ai direcțiilor raionale agricultură și alimentație și reprezentanți ai OCT.

Afaceri cu caracter demonstrativ

În anul de referință în scopul fondării unor activități sau loturi demonstrative în cadrul SER au fost colectate 417 cereri de intenții de la persoane cointeresate, din care au fost selectate de PS spre implementare 78 propuneri de proiecte. În proces de evaluare a aspectului inovativ în cadrul tehnologiilor aplicabile ca obiect demonstrativ au fost pre-selectate 17 mini-proiecte eligibile criteriilor de selectare. Verificarea suplimentară în teren a propunerilor menționate de către

specialistul-coordonator în demonstrare și informare ACSA s-a finalizat cu înaintarea de către PS a 12 propuneri de proiect care au fost prezentat spre examinare membrilor Comisiei de Selectare.

Prin decizia Comisiei de Selectare SER (Procesul Verbal nr. 1 din 14.09.2013) au fost selectate spre implementare și finanțare 8 propuneri de mini-proiecte de afaceri cu caracter demonstrativ pentru următoarele sectoare de producere: 3 destinate cultivării căpșunului în câmp deschis și spațiu protejat, 2 cultivării legumelor la irigarea prin picurare în câmp deschis și spațiu protejat, 1 întreținerii și reproducerii ovinelor, 1 întreținerii și reproducerii taurinelor și 1 dezvoltării afacerii privind producerea prunelor uscate. Toate afacerile au fost fondate cu succes conform condițiilor și în termenii stipulați în contract cu executarea instruirilor și promovarea activităților demonstrative.

Pentru a asigura efectuarea sarcinilor contractuale beneficiarii proiectelor au pus la dispoziția PS o fermă cu 61 taurine, o fermă cu 150 ovine, 22 hectare ocupate cu legume în câmp deschis, 4 hectare ocupate cu căpșune în câmp deschis, 1200 m² sere în care s-au cultivat legume și căpșune, o uscătorie pentru fructe cu o capacitate sezonieră de 70 tone producție finită.

În cadrul celor 8 sectoare demonstrative fondate în perioada de raportare au fost organizate 16 seminare, 33 vizite de studiu, 5 mese rotunde și alte activități instructiv-informative la care au luat parte 644 producători agricoli, iar promovarea și diseminarea practicilor pozitive a mini-proiectelor implementate sa asigurat prin 4 emisiuni TV regionale, în cadrul programei naționale „Baștina”, difuzarea a 5 reportaje la radioul național și publicarea a 11 articole în ziare republicane și locale.

Implementarea afacerilor cu caracter demonstrativ sa soldat cu producerea și comercializarea produselor agricole în valoare de 5236,4 mii lei, ori câte 4,6 lei la un leu investit din sursele proprii ale beneficiarilor și investiții SER, încheierea contractelor de comercializare a producției în anul 2014 în sumă de 5014,7 mii lei, crearea a 11 noi locuri permanente de muncă și 18 sezoniere, fondarea a 3 grupe de marketing și preluarea experienței similare de 32 antreprenori rurali.

Activități de promovare

În perioada de referință ACSA și rețeaua SER au implementat 197 activități de promovare, din care: 110 la nivel local și 87 la nivel național. Membrii direcției executive ACSA și consultanții SER au participat cu standuri specializate și prezentări la expozițiile specializate la „Festivalul Strugurelui ediția I” (or. Cimișlia, 08.09.2013), „Festivalul Mărului ediția III” (or. Soroca, 28.09.2013), festivalul etno-gastronomic „Bostaniada 2013” (s. Lozova, r. Strășeni, 29.09.2013), „Festivalul Cartofului ediția II” (or. Briceni, 02.11.2013), Expoziția Internațională specializată de produse, utilaje, tehnologii agricole și meșteșuguri „Farmer 2013” (or. Chișinău, 23-26.10.2013), expozițiile raionale în cadrul „Zilei roadei”, „Sărbătoarea Vinului” și „Ziua Agriculturului”, hramurilor localităților rurale și orașelelor.

Elaborarea și publicarea materialelor informative

În anul 2013 ACSA a editat o broșură "Îndrumări practice privind realizarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile agricole și a dreptului de proprietate asupra cotei-părți valorice distribuite" și două Ghiduri practice "Situția cheltuielilor și veniturilor în exploatațiile agricole pentru anul 2013" și "Aspecte ce țin de posesia și folosința resurselor funciare, forestiere, de apă și piscicole", cu un tiraj total de 1000 exemplare, care au fost distribuite gratis în cadrul instruirilor organizate de MAIA și ACSA și pentru echiparea centrelor PS SER, Direcțiilor MAIA, Direcțiilor Raionale de Agricultură și Alimentație, UASM și colegiile agricole.

Sistemul Informațional de Marketing Agricol integrat cu Platforma de Avertizare și Comunicare Timpurie (SIMA-PACT)

Suportul informațional pentru SER, producătorii agricoli și antreprenorii rurali în domeniul marketingului agricol este susținut prin implementarea și dezvoltarea Sistemului Informațional de Marketing Agricol integrat cu Platforma de Avertizare și Comunicare Timpurie (SIMA-PACT). SIMA-PACT - reprezintă un sistem informatic de comunicare și informarea timpurie specializat în furnizarea informației operative în formate: SMS, IVR, News Letter via e-mail și a accesului public la 5 interfețe ale portalului www.acsa.md, în termeni de alerte, prognoze, măsuri pre și post afectare de hazarde naturale și informații din domeniul agromarketingului.

Prin intermediul SIMA-PACT în anul de referință sa asigurat suportul informațional pentru cca. 38,8 mii de clienți înregistrați, 429 consultanți SER și 1150 de utilizatori abonați. SIMA-PACT în perioada de referință a înregistrat peste 38,8 mii vizitatori unici, cca. 167,5 mii de accesări, celor 1150 abonați le-au fost expediate 214,5 mii SMS informative (prognozele și avertizări meteo, prețuri de referință), 112,5 mii de buletine News Letter SIMA-PACT, au fost plasate 1548 de informații și noutăți publice, 52 de studii de piață agricolă, 6 studii a peții mărului și 500 de oferte și cereri de comercializare a produselor agricole și de achiziție a mijloacelor de producție.

În anul de referință ACSA în parteneriat cu companiile TOB «Фруктовый Проект» din Ucraina și DLV Plant din Olanda a inițiat Studiul săptămânal al pieții mărului comercializat în stare proaspătă pentru piețele de referință din Ucraina, Moldova, Polonia, Germania, Italia, Rusia și Olanda. Studiile menționate sunt cu regularitate expediate în adresa abonaților SIMA-PACT, rețelei SER, Direcțiilor MAIA și Asociației Producătorilor și Exportatorilor de Fructe din Republica Moldova.

Monitorizare și evaluare

În perioada de raportare monitorizarea și evaluarea ACSA-ei și rețelei SER a fost realizată prin: (i) monitorizarea și evaluarea internă – efectuată de membrii Direcției Executive ACSA care a vizat 35 PS și 110 CL; (ii) monitorizarea și evaluarea externă – efectuată de către membrii Comisiei de Selectare, Consiliului de Observatori SER și experți în misiune ai Băncii Mondiale, și (iii) monitorizarea activității financiare a PS – efectuată de contabilitatea ACSA-ei pentru toți 35 PS.

Toate echipele de monitorizare și evaluare nu au depistat încălcări ale obligațiilor contractuale în activitatea rețelei SER, care ar fi impus ACSA să rezilieze unilateral contractele cu PS pe parcursul anului 2013. PS au luat în considerație obiecțiile și recomandările propuse de echipele de monitorizare și evaluare în vederea îmbunătățirii calității serviciilor de consultanță și a procesului de prestare, iar rezultatele monitorizării și evaluării au permis direcției executive ACSA de a ameliora procesul de instruire, asistență și administrare a rețelei SER.